

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Αναπηρίας...

Σκέψεις για μια παγκόσμια ημέρα σαν όλες τις άλλες

Κάθε μέρα σχεδόν η παγκόσμια κοινότητα καλείται να τιμήσει τη μέρα αυτή στη βάση ενός γεγονότος, που άλλαξε τη ροή της ιστορίας, μιας ασθένειας, που οι φορείς της "οφείλουν" γενναία να διαχειριστούν, μιας συνήθειας, που για πολλούς λόγους θεωρείται άξια αναφοράς, μιας πληθυσμιακής ομάδας, που πρέπει να τη θυμόμαστε για ένα χαρακτηριστικό 24ωρο. Κάπου εδώ θα εντοπίσει κανείς και τα άτομα με αναπηρία. Ή για να γίνω πιο σαφής, την ίδια την αναπηρία. Στις 3 Δεκεμβρίου, λοιπόν, κάθε έτους εδώ και 30 χρόνια η ίδια παγκόσμια κοινότητα τιμά με διάφορες εκδηλώσεις, ενημερώσεις και καμπάνιες την αναπηρία.

Αναρωτιέμαι, όμως, πόσοι από εμάς γνωρίζουμε τι πραγματικά είναι η αναπηρία και γιατί καλούμαστε να την τιμήσουμε, ειδικά όσοι κινούμαστε σε σχολικά και ακαδημαϊκά πλαίσια. Θα περίμενε κανείς να διαβάσει εντυπωσιακές αναφορές περί ιδιαιτεροτήτων και προτύπων στάσης ζωής για τα άτομα χωρίς αναπηρία. Μάλλον αυτό θα ήταν αναμενόμενο και σε σύμπνοια με το πνεύμα της ημέρας, που μας καλεί να δείξουμε εγγενές και ειλικρινές ενδιαφέρον.

Η πραγματικότητα, όμως, όπως πάντα, τείνει να είναι πιο πεζή. Η αναπηρία δεν είναι τίποτα περισσότερο από ένα κοινωνικό κατασκεύασμα. Μία συνθήκη, στην οποία υποβάλλονται καθημερινά τα άτομα με σωματική, αισθητηριακή, νοητική ή πολλαπλή βλάβη, καλούμενα να κινηθούν και να επιβιώσουν στην κοινωνία που γεννήθηκαν. Η ανυπαρξία κοινωνικών δομών, η μη ευελιξία στη διαμόρφωση προσαρμογών σε ποικίλα περιβάλλοντα, η «ωχ βρε αδερφέ» νοοτροπία, που τουλάχιστον στην χώρα μας κυριαρχεί και ο συνακόλουθος αποκλεισμός από πτυχές της καθημερινής ζωής των ατόμων, που φέρουν την εκάστοτε βλάβη, διαμορφώνουν την αναπηρία. Πιο απλά, κανένας άνθρωπος δε θα θεωρούταν ανάπηρος, αν δεν του κλείναμε τη ράμπα με το αυτοκίνητο, γιατί το σουπερμάρκετ θα κλείσει σε 2 λεπτά, αν του παρείχαμε έναν προσωπικό βοηθό, για να καλύπτονται ορισμένες ανάγκες του στο σχολείο, αν δεχόμασταν να του παρέχουμε έναν ακόμη υπολογιστή στο γραφείο, αν το μεζεδοπωλείο είχε τουαλέτα, για τις φυσιολογικές ανάγκες, που μπορεί να προκύψουν έπειτα από 1 λίτρο κρασί.

Πολλά ακόμη θα μπορούσα να πω για το ζήτημα «αναπηρία», μιας και η μέρα το απαιτεί. Όμως δε θα το κάνω. Άλλωστε θα υπάρξουν πολλοί άνθρωποι σήμερα, που θα κραυγάζουν για την αξία της μέρας, για την ανάγκη να δώσουμε μεγαλύτερη έμφαση στις «Ειδικές Ανάγκες» των ατόμων αυτών κ.ο.κ. Από αύριο θα είναι πάλι μια συνηθισμένη μέρα. Η αναπηρία θα συνεχίσει να υπάρχει και μέχρι την επόμενη 3^η Δεκεμβρίου και οι ανάγκες θα συνεχίσουν να θεωρούνται πιο πολύ «ειδικές», παρά ανθρώπινες φυσιολογικές.

Ας καληνυχτίσουμε για άλλη μια φορά τον Κεμάλ, με την ελπίδα αυτός ο κόσμος να αλλάξει κάποτε...

Παναγιώτα Μακρή

Ψυχολόγος.